

ИЗВЕШТАЈ

о пословању слободних зона у Републици Србији за 2011. годину

Правни основ за подношење овог Извештаја садржан је у члану 11. став 4. Закона о слободним зонама („Службени гласник РС”, број 62/06), којим је прописано да министарство надлежно за послове финансија подноси Влади једном годишње извештај о пословању у свим слободним зонама у Републици Србији, са предлогом мера.

Сагласно члану 11. став 1. Закона о слободним зонама, привредна друштва за управљање слободном зоном дужна су да у року од 90 дана по истеку календарске године доставе Управи за слободне зоне годишње извештаје о пословању у слободној зони за претходну годину.

У 2011. години на територији Републике Србије функционисало је седам слободних зона и то: Слободна зона „Пирот”, Слободна зона „Зрењанин”, Слободна зона „Суботица”, Слободна зона „Нови Сад”, „ФАС Слободна зона”, Крагујевац, Слободна зона „Шабац” и Слободна зона „Ужице”.

Привредна друштва за управљање слободним зонама, које су функционисале у 2011. години, у прописаном року доставила су тражене извештаје.

І Капацитети слободних зона

У 2011. години дошло је до проширења подручја следећих слободних зона: Слободне зоне „Суботица” у Суботици на површини од 19 ха 46 а 06 m², Слободне зоне „Пирот” у Пироту на површини од 37 ха 44 а 37 m², Слободне зоне „Шабац” у Шапцу на површини од 7 ха 81 а 38 m² и Слободне зоне „Ужице” у Севојну на површини од 2 ха 11 а 40 m².

Такође, у слободној зони „ФАС Слободна зона”, Крагујевац дошло је до пресељења локације Корман поље на локацију Грошница.

Површина **Слободне зоне „Пирот”** износи 102 ха 65 а 63 m².

Површина канцеларијског простора у овој слободној зони износи 9.255 m², а затвореног производног простора 121.043 m². Површина затвореног складишног простора износи 46.176 m², а отвореног 475.652 m².

Површина **Слободне зоне „Суботица”** износи 34 ha 83 a 39 m².

Површина канцеларијског простора износи 313 m², док је површина затвореног производног простора у овој слободној зони 36.024 m². Површина затвореног складишног простора је 11.200 m², а отвореног складишног простора 6.800 m².

Површина **Слободне зоне „Зрењанин”** износи 6 ha 29 a 84 m².

Површина канцеларијског простора износи 400 m², затвореног производног простора – 6.600 m², затвореног складишног- 6.000 m², док је површина отвореног складишног простора 5.000 m².

Подручје **Слободне зоне „Нови Сад”** обухвата територију укупне површине 26 ha 27 a 55 m².

Површина канцеларијског простора износи 869 m², затвореног производног 13.907 m², док је површина затвореног складишног простора 12.945 m², а отвореног складишног простора у подручју слободне зоне 7.900 m².

Подручје **слободне зоне „ФАС Слободна зона”** обухвата територију укупне површине 179 ha 27 a 61 m².

Површина канцеларијског простора износи 28.216 m², затвореног производног простора - 276.631 m², затвореног складишног простора - 66.556 m², а површина отвореног складишног простора у подручју слободне зоне износи 133.956 m².

Површина **Слободне зоне „Шабац”** износи 11 ha 80 a 40 m².

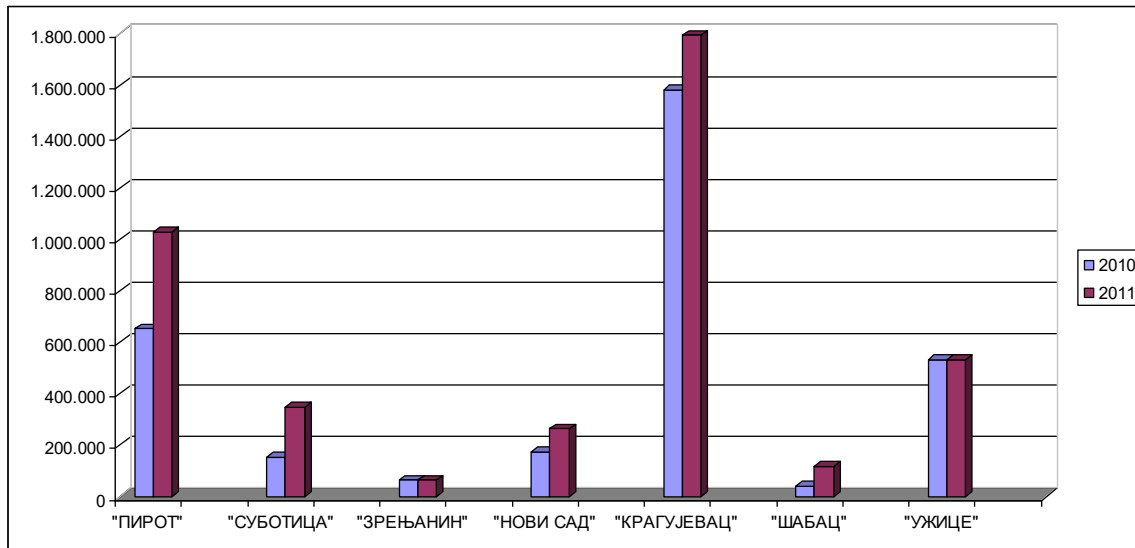
Површина канцеларијског простора износи 550 m², затвореног складишног простора – 12.270 m², а површина отвореног складишног простора у подручју слободне зоне износи 7.700 m².

Површина **Слободне зоне „Ужице”** износи 53 ha 27 a 12 m².

Површина канцеларијског простора износи 2.000 m², затвореног производног – 367.910 m², док је површина отвореног складишног простора у подручју слободне зоне 162.802 m².

Указујемо на чињеницу да се објекти који су у власништву страних инвеститора-корисника зоне, не узимају у обзир при сагледавању капацитета слободне зоне.

ПОВРШИНА СЛОБОДНЕ ЗОНЕ (у m²)

II Резултати пословања слободних зона

Укупна вредност реализованог промета робе и услуга у 2011. години преко наведених слободних зона износи 1.280.333.914,00 евра. У односу на 2010. годину укупан промет већи је за 29,13%. На пораст промета утицао је пораст увоза робе, репроматеријала и готових производа, као и повећање извоза робе. Увоз робе увећан је за 31,44% у односу на 2010. годину, и то репроматеријала за 42,66%, док је увоз готових производа смањен за 0,45%. Извоз робе увећан је за 50,53% у односу на 2010. годину, док је пласман робе на тржиште Републике Србије мањи за 11,03% у односу на 2010. годину. Вредност пружених услуга у слободним зонама мања је у односу на 2010. годину за 78,34%. На пад пласмана робе на тржиште Републике Србије, као и на мању вредност пружених услуга у слободним зонама утицао је пад активности „ФАС Слободна зона”, Крагујевац која је забележила пад пласмана робе на тржиште Републике Србије за 63,99% и пад вредности пружених услуга за 98,44% у односу на 2010. годину. На овакав пораст укупне вредности реализованог промета робе и услуга у 2011. години утицао је раст укупне вредности реализованог промета Слободне зоне „Пирот” за 25,21%, Слободне зоне „Суботица” за 38,98% као и повећање реализованог промета Слободне зоне „Ужице” за 328,55%. Напомињемо да је Слободна зона „Ужице” добила решење за почетак рада 28. септембра 2010. године и да су у Извештају о пословању слободних зона за 2010. годину били приказани резултати рада Слободне зоне „Ужице” само са последњи квартал 2010. године.

Вредност реализованог промета робе износи 1.280.333.914,00 евра и то:

- увоз – 568.472.487,00 евра,
- извоз – 554.527.958,00 евра,
- пласман на тржиште Републике Србије – 153.371.554,00 евра.

У односу на 2010. годину увоз је порастао за 31,44%, извоз за 50,53%, док је пласман на тржиште Републике Србије смањен за 11,03%.

Вредност реализованог промета услуга у слободним зонама износи 3.961.915,00 евра.

У односу на 2010. годину промет услуга смањен је за 78,34%.

Највећи промет реализован је у Слободној зони „Пирот” и износи 449.755.643,00 евра, односно 35,13% укупно реализованог промета робе и услуга у слободним зонама. У односу на 2010. годину укупан промет у овој слободној зони већи је за 25,21%, а вредност продате робе и пружених услуга за 18,94%.

У Слободној зони „Зрењанин” реализован је укупан промет у износу од 13.143.249,00 евра. У односу на 2010. годину промет у овој слободној зони већи је за 10,88%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 0,85%.

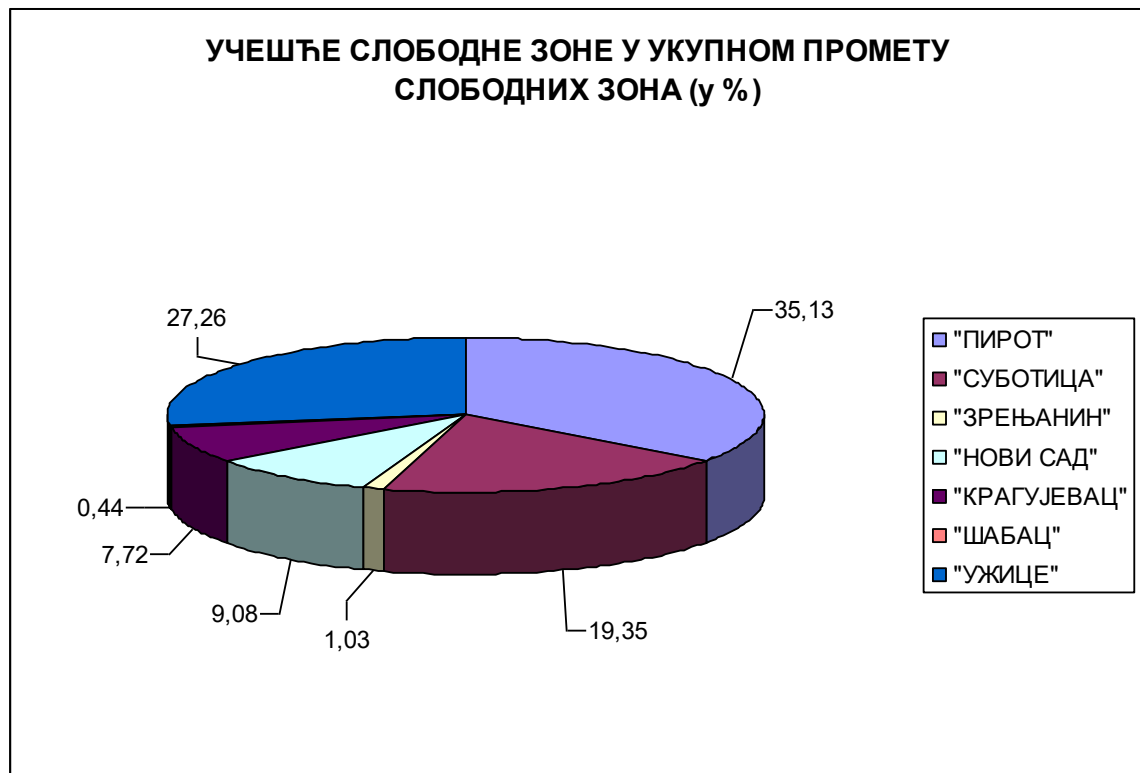
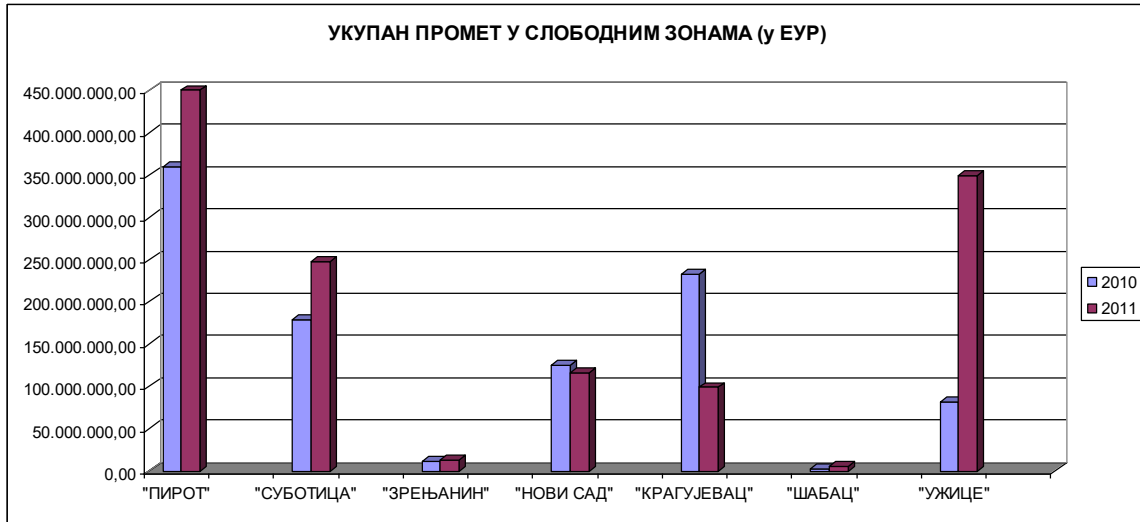
У Слободној зони „Суботица” реализован је укупан промет у износу од 247.747.894,00 евра. У односу на 2010. годину промет у овој слободној зони већи је за 38,98%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 48,24%.

У Слободној зони „Нови Сад” реализован је промет у износу од 116.224.317,00 евра. У односу на 2010. годину промет у овој слободној зони мањи је за 6,99%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга смањена је за 17,11%.

У Слободној зони „Шабац”, која је Решење Владе о давању сагласности за одређивање подручја слободне зоне добила у децембру 2009. године, а са радом почела у априлу 2010. године, укупан реализован промет износио је 5.584.388,00 евра. У односу на 2010. годину промет у овој слободној зони већи је за 101,53%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 159,40%.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац, реализован је промет у износу од 98.896.336,00 евра. У односу на 2010. годину промет у овој слободној зони мањи је за 57,57%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга смањена је за 58,50%.

У Слободној зони „Ужице”, која је Решење Владе о давању сагласности за одређивање подручја слободне зоне добила у јуну 2010. године, реализован је промет у износу од 348.982.087,00 евра. У односу на 2010. годину промет у овој слободној зони већи је за 328,55%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 332,81%.

Спољнотрговински промет

Слободна зона „Пирот“ остварила је највећи извоз робе, у износу од 224.632.546,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 96,13%, односно 215.931.306,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 3,87%, односно 8.701.240,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

Унос стране робе остварен је у износу од 162.840.809,00 евра, и то:

- за потребе производње у слободној зони – 153.313.596,00 евра,
- роба стављена у поступак складиштења – 9.527.213,00 евра.

Роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 2.022.019,00 евра, је оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије, а роба у вредности од 8.701.240,00 евра је ускладиштена и извезена из слободне зоне.

У односу на 2010. годину укупан извоз робе већи је за 18,33%, при чему је извоз робе произведене у слободној зони порастао за 23,22%.

Увоз робе у односу на 2010. годину, такође је већи за 38,02%. Увоз репроматеријала већи је за 49,94%, док је увоз готових производа мањи за 39,43%.

Слободна зона „Зрењанин”, остварила је извоз робе у износу од 7.207.914,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 95,87%, односно 6.909.966,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 4,13%, односно 297.947,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

Унос робе у слободну зону износио је 4.916.390,00 евра, и то:

- за потребе производње у слободној зони - 3.836.737,00 евра,
- роба стављена у поступак складиштења - 1.079.653,00 евра.

Роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 971.132,00 евра, је оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије, а роба у вредности од 297.947,00 евра је ускладиштена и извезена из слободне зоне.

У односу на 2010. годину укупан извоз робе већи је за 9,53%, при чему је извоз робе произведене у слободној зони већи за 10,15%.

Увоз робе у односу на 2010. годину већи је за 33,00%, при чему је увоз репроматеријала већи за 79,55%, док је увоз готових производа мањи за 30,78%.

Слободна зона „Суботица” остварила је укупан извоз робе у износу од 109.516.579,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 88,54%, односно 96.966.008,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 11,46%, односно 12.550.571,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

У слободну зону је извршен унос робе у вредности од 128.479.669,00 евра, и то:

- за потребе производње у слободној зони - 88.243.766,00 евра,
- роба стављена у поступак складиштења - 40.235.903,00 евра,

Роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 9.414.749,00 евра, је оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије, а роба у вредности од 12.550.571,00 евра је ускладиштена и извезена из слободне зоне.

У односу на 2010. годину укупан извоз робе већи је за 48,97%, при чему је извоз робе произведене у слободној зони већи за 66,27%.

Увоз робе у односу на 2010. годину већи је за 31,37%. Увоз репроматеријала већи је за 16,13%, док је увоз готових производа већи за 84,48%.

Слободна зона „Нови Сад” остварила је укупан извоз робе у износу од 33.369.745,00 евра, што је смањење од 22,33% у односу на 2010. годину.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 0,10%, односно 33.240,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 99,90%, односно 33.303.265,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив

У слободну зону је извршен унос робе у вредности од 67.349.260,00 евра, од чега је роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 12.432.501,00 евра оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије, а роба у вредности од 33.336.505,00 евра извезена из слободне зоне.

Слободна зона „Шабац”, остварила је укупан унос робе у износу од 1.983.021,00 евра што представља повећање у односу на 2010. годину за 43,42%. Треба напоменути да Слободна зона „Шабац” у 2010. години није имала извоз робе, а да је у 2011. години извоз робе из ове слободне зоне износио 1.816.421,00 евра.

У слободну зону је извршен унос робе у вредности 1.983.021,00 евра, од чега је роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 1.776.421,00 евра оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије, а роба у вредности од 40.001,00 евра извезена из слободне зоне

„ФАС Слободна зона”, Крагујевац остварила је укупан извоз робе у износу од 20.198.360,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 98,59%, односно 19.912.964,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 1,41%, односно 285.396,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

У слободну зону је извршен унос робе у вредности 47.377.549,00 евра, и то:

- за потребе производње у слободној зони - 47.169.346,00 евра,
- роба стављена у поступак складиштења - 208.203,00 евра.

Слободна зона „Ужице” остварила је укупан извоз робе у износу од 157.786.393,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 100%, односно 157.786.393,00 евра.

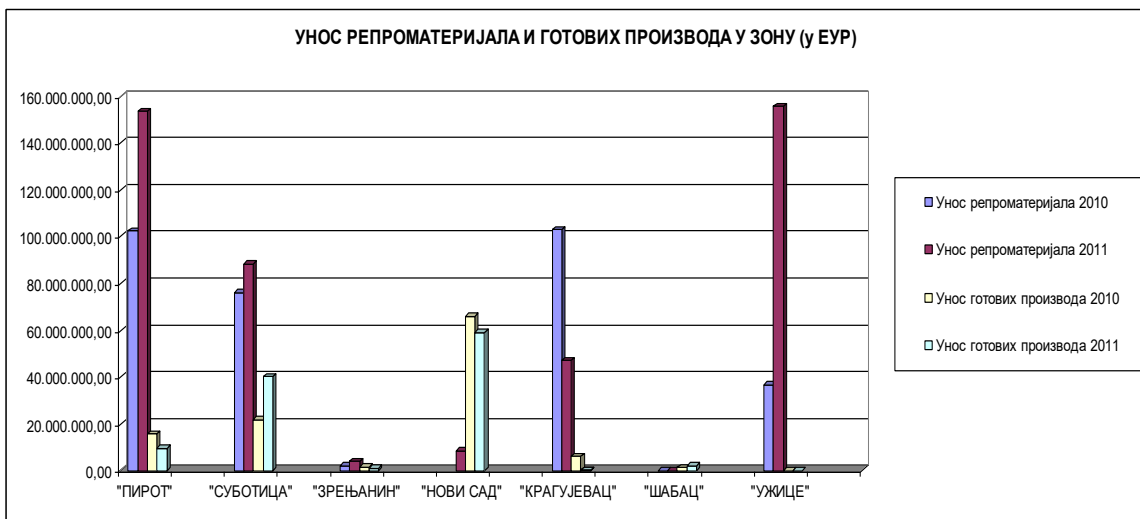
У слободну зону је извршен унос робе за потребе производње у вредности 155.525.789,00 евра.

У односу на 2010. годину укупан извоз робе произведене у слободној зони већи је за 377,26%.

Увоз репроматеријала у односу на 2010. годину већи је за 323,37%.

Из Републике Србије у 2011. години извезено је робе у вредности од око 17.252,5 милиона евра. Учешће извоза робе из слободних зона у укупном извозу Републике Србије у 2011. години износило је 3,21% (554,53 милиона евра).

Истичемо да предузећа, корисници слободних зона „Ваљаоница бакра”, „Тигар Турес” и „Импол Севал”, заузимају редом треће, четврто и шесто место на листи највећих извозника из Републике Србије у 2011. години. Такође, предузеће „SIMENS”, чији се погон за производњу ветрогенератора налази у Слободној зони „Суботица” заузима десето место на поменутој листи.

Промет услуга

У Слободној зони „Пирот” укупна вредност пружених услуга износи 2.527.452,00 евра.

У односу на 2010. годину укупна вредност пружених услуга већа је за 42,48%.

У Слободној зони „Зрењанин” укупна вредност пружених услуга износи 32.048,00 евра.

У односу на 2010. годину укупна вредност пружених услуга мања је за 15,11%.

У Слободној зони „Суботица” укупна вредност пружених услуга износи 336.897,00 евра.

У односу на 2010. годину укупна вредност пружених услуга већа је за 3,17%.

У Слободној зони „Нови Сад” укупна вредност пружених услуга износи 737.145,00 евра.

У односу на 2010. годину укупна вредност пружених услуга порасла је за 1,76%.

У Слободној зони „Шабац” укупна вредност пружених услуга износи 8.525,00 евра.

У односу на 2010. годину укупна вредност пружених услуга порасла је за 49,90%.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац укупна вредност пружених услуга износи 240.631,00 евра.

У односу на 2010. годину укупна вредност пружених услуга мања је за 98,44%.

У Слободној зони „Ужице” у 2010. години није било пружених услуга, док је у 2011. години укупна вредност пружених услуга износи 79.217,00 евра.

Пружене услуге се првенствено односе на издавање пословног, производног и складишног простора као и на остале логистичке услуге које се пружају корисницима слободних зона.

Имајући у виду да привредно друштво за управљање Слободном зоном „Пирот” својим корисницима, поред издавања простора, пружа и комплетне логистичке услуге, ова слободна зона је и остварила највећи промет услуга у 2011. години.

Такође, добар пример је и Слободна зона „Нови Сад”, која тренутно има само једног производног корисника, али где је привредно друштво за управљање поменутом слободном зоном претходних година инвестирало у изградњу пословног, производног и складишног простора и које корисницима слободне зоне пружа читав сет логистичких услуга, те по том основу остварује добре резултате пословања.

Обим инвестиционих улагања

Обим инвестиционих улагања у слободним зонама у 2011. години износи 387.284.139,00 евра, и у односу на 2010. годину порастао је за 444%.

У Слободној зони „Пирот” реализовано је инвестиционо улагање у износу од 17.118.079,00 евра. Инвестиције су имали:

- привредно друштво за управљање слободном зоном - 10.000,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „ЕЛИСА ПРО” - 10.000,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Новадис” (100% власништво страног улагача) - 70.392,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Пиротекс Трико” (домаће производно предузеће) - 113.614,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Тигар” А.Д. (домаће производно предузеће) - 2.914.073,00 евра, и
- корисник слободне зоне, предузеће „Тигар Турес” (власништво „Michelin”-а) - 14.000.000,00 евра.

У 2011. години дошло је до смањења инвестиција предузећа за управљање слободном зоном у очекивању реализације следећих великих инвестиција у индустријски парк и проширење капацитета зоне на локацији АТП.

Привредно друштво за управљање слободном зоном инвестирало је у реализацију пројекта Интермодалног терминала.

Предузеће „Елиса Про”, фирма са седиштем у Панчеву и производним погоном у Пироту, које се бави производњом кућне хемије и козметике од биља инвестирало је у увођење стандарда ИСО 9001 и ИСО 14001.

Предузеће „Новадис” је инвестирало у опремање производних капацитета опремом и алатима за производњу са домаћег тржишта и из увоза, као и у проширење капацитета за 200 m². Такође је упутила захтев слободној зони за изградњу треће фазе проширења пословног простора.

Предузеће „Пиротекс Трико” наставило је инвестирање у изградњу магацинских и производних капацитета површине веће од 2.000 м². Завршетак инвестиције у објекте и почетак рада фирме у слободној зони очекује се у току 2012. године.

Предузеће „Тигар” А.Д. инвестирало је у инфраструктурно опремање локације Тигар 3 и Тигар 3б, објекте (фабрика „Тигар Обућа” и „Тигар Техничка Гума”) и опрему.

Предузеће „Тигар Турес” инвестирало је у куповину опреме, грађевинске објекте, софтвер, лиценце и развој. Планира се повећање капацитета за 1.500.000,00 комада гума годишње тако да ће у 2012. години фабрика достићи обим производње од око 8.000.000,00 комада гума годишње.

У Слободној зони „Зрењанин” инвестиције је имао корисник слободне зоне, предузеће „Колпа” д.о.о. из Зрењанина у износу од 132.521,00 евра.

У Слободној зони „Суботица” реализовано је инвестиционо улагање у износу од 11.337.594,00 евра.

Инвестиције су имали корисници слободне зоне, и то: предузеће „SIMENS” д.о.о. које је инвестирало 1.849.788,00 евра у опрему за производњу; предузеће „NORMA GROUP” које је инвестирало 8.181.304,00 евра у изградњу новог објекта као и у набавку опреме; предузеће „PHIWA” које је инвестирало 1.200.000,00 евра у изградњу новог објекта за потребе „SIMENS”-а; предузеће „DUNKERMOTOREN” које је инвестирало 82.000,00 евра у нову опрему и предузеће „CONTITECHFLUID” које је инвестирало 24.502,00 евра у канцеларијски намештај и део опреме за формирање нуклеуса, а у току је и изградња нове хале.

У Слободној зони „Нови Сад” реализовано је инвестиционо улагање у износу од 1.925.235,00 евра.

Инвестиције су имали привредно друштво за управљање слободном зоном у износу од 912.723,00 евра и то 855.383,00 евра у изградњу производно-логистичког комплекса и 57.340,00 евра у ремонт виљушкара, кровова и остале поправке, као и корисник, предузеће „Беларус-Агропанонка” у објекат и опрему у износу од 1.012.512,00 евра.

Слободна зона „Шабац” је 8. фебруара 2012. године потписала уговор о обављању делатности у зони са италијанским инвеститором „СБЕ Србија”. У току су припреме за почетак изградње производне хале, а завршетак радова односно почетак производње очекује се у септембру 2012. године. „СБЕ Србија” је већ инвестирао у куповину земљишта, а до краја године очекује се и инвестиција у изградњу фабрике и набавку опреме. Процењена вредност инвестиције износи око 7.000.000,00 евра.

Предузеће „СБЕ Србија” планирана запошљавање 60 до 75 радника у првој фази рада и 100 до 110 радника у пуном капацитету рада фабрике.

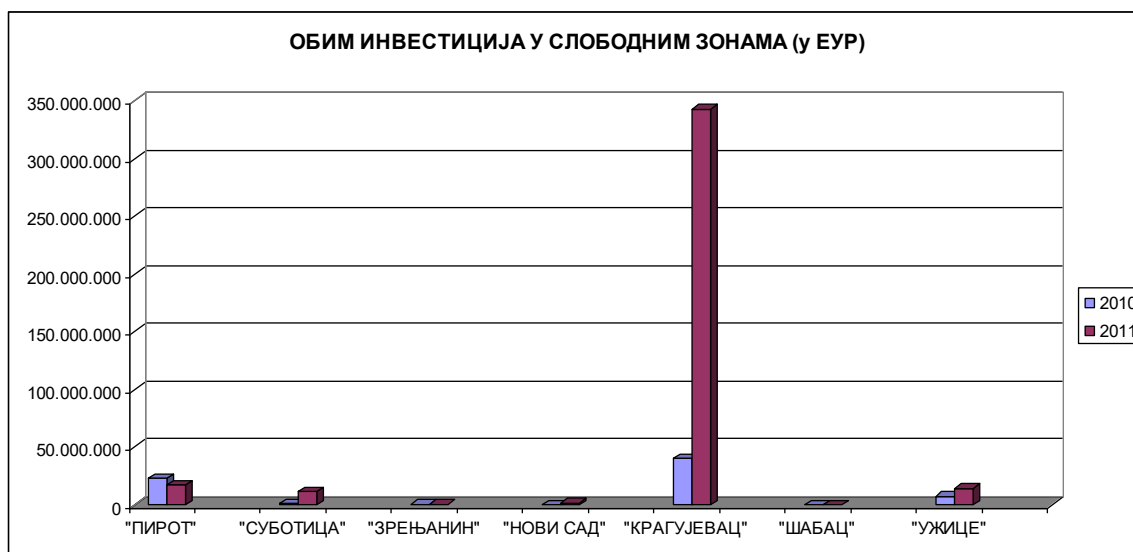
Поред „СБЕ Србија”, у току су припреме за потписивање уговора са предузећем „Фармаком МБ” које планира да у оквиру зоне производи акумулаторе нове генерације. Производни програм је извозно оријентисан. Планирани капацитет фабрике је 3.500.000,00 комада акумулатора. Планирана вредност инвестиције је 24.800.000,00 евра, а у периоду од 2012. до 2015. године планира се отварање 635 нових радних места.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац реализовано је инвестиционо улагање у износу од 342.348.897,00 евра.

Највећу инвестицију имао је корисник слободне зоне „FIAT AUTOMOBILI SRBIJA” д.о.о. у износу од 318.006.370,00 евра. Инвестиције су такође имали и корисници слободне зоне: „MAGNETI MARELLI” д.о.о. у износу од 10.083.695,00 евра, „MAGNETI MARELLI AUTOMOTIVE” д.о.о. у износу од 1.323.428,00 евра, „SIGIT” д.о.о. у износу од 4.095.926,00 евра, „H.T.&L.FITTING SERBIA” д.о.о. у износу од 878.777,00 евра, „JOHNSON CONTROLS AUTOMOTIVE” д.о.о. у износу од 2.155.691,00 евра, „JСММ AUTOMOTIVE” д.о.о. у износу од 926.608,00 евра и „PМС AUTOMOTIVE” д.о.о. у износу од 4.878.402,00 евра.

У Слободној зони „Ужице” реализовано је инвестиционо улагање у износу од 14.421.813,00 евра.

Инвестиције су имали корисници слободне зоне: „Ваљаоница бакра” А.Д. у износу од 2.342.504,00 евра, „Импол Севал” А.Д. у износу од 12.045.758,00 евра и „Импол Севал Техника” д.о.о. у износу од 33.551,00 евра.

Остварени ефекти на локални и укупни привредни развој Републике Србије

Обим пословања свих производних капацитета смештених у слободним зонама последњих година је у сталном порасту. Сви произвођачи су улагали у нову опрему чиме је извршен трансфер савремених технологија.

У Слободној зони „Пирот” вредност укупног промета робе остварене преко ове слободне зоне у 2011. години износи око 450.000.000,00 евра. Покривеност увоза извозом износила је 138,00%, што представља даљи раст извозне оријентације производних корисника зоне.

Главни програм у Слободној зони „Пирот” је производња путничких и скутер гума произвођача „Michelin” из Француске. Овај пројекат се од 2000. године, успешно одвија у овој слободној зони.

За „Тигар” А.Д. најважније карактеристике пословања у 2011. години биле су инфраструктурно уређење индустријске локације Тигар ЗБ, производња у новој фабрици „Тигар Обућа”, почетак рада фабрике „Тигар Техничка Гума”, израда пројекта друге фазе модернизације предузећа „Тигар Трејд” и развојни пројекти у области сервиса и пословне подршке.

Осим највећих производних програма у Слободној зони „Пирот” пословање осталих програма показује сталну узлазну линију. То доказује стални раст броја корисника Слободне зоне „Пирот”, као и вредност оствареног промета робе и услуга.

Услуге које није у могућности да пружи својим корисницима, слободна зона обезбеђује са подручја општине Пирот. Ова сарадња је нарочито изражена у области грађевинарства где су пројектанти и извођачи радова у слободној зони локалне фирме. Пословима царинског посредовања бави се поред слободне зоне и десетак шпедитерских фирми из Пирота, Димитровграда, Ниша и Београда.

У сарадњи са страним партнерима као корисницима слободне зоне, Слободна зона „Пирот” је један од носилаца развоја града и регије. Присуство страног капитала, кроз континуиране инвестиције у претходном периоду, обезбеђује стални раст девизног прилива од извоза робе из слободне зоне, а такође утиче и на раст запослености, како у самој слободној зони тако и на подручју општине и ширег региона.

Главни корисници Слободне зоне „Пирот” везани су за глобалну економију и светско тржиште и свако превирање у пословању корисника одражава се и на пословање слободне зоне. Међутим, за разлику од 2009. године у којој је забележен пад промета од 67% у односу на 2008. годину, у 2010. години остварено је повећање укупног промета за 39,41% у односу на 2009. годину, а у 2011. години повећање укупног промета за 25,22% у односу на 2010. годину. Извоз из слободне зоне порастао је за 18,33% у односу на 2010. годину.

Обим остварених инвестиција у 2011. години мањи је за 25% у односу на 2010. годину.

У Слободној зони „Зрењанин” производњом се бави предузеће „Колпа” д.о.о. из Зрењанина и предузеће „Лк Арматуре” из Зрењанина.

Предузеће „Колпа” д.о.о. се бави производњом када, туш кабина и хидромасажера. Укупно остварена производња у 2011. години пласирана је на ино-тржиште.

Предузеће „Лк Арматуре” се бави производњом цеви од челика и своју производњу у потпуности пласира на ино-тржиште.

У финалним производима који се израђују у слободној зони учествује низ добављача са територије Републике Србије. Најзначајнији домаћи добављачи су испоручиоци појединих материјала који се примењују у процесу производње, делова који се уграђују у финални производ, као и амбалаже у коју се пакује финални производ. Процена је да од тога живи додатних 25 лица запослених у тим фирмама ван подручја Слободне зоне „Зрењанин”.

У Слободној зони „Суботица” производњом се бави предузеће „SIEMENS” д.о.о. из Београда, предузеће „NORMA GROUP” д.о.о. и предузеће „DUNKERMOTOREN” д.о.о. Предузеће „SIEMENS” д.о.о. из Београда производи делове ветрогенератора и високонапонских електромотора. Ветрогенератори се израђују за потребе произвођача ветро-електрана широм света. Ове електране припадају грани „обновљиве енергије” и као такви имају приоритет у светским инвестицијама. Предузеће „NORMA GROUP” д.о.о. производи каблове за ауто индустрију, а предузеће „DUNKERMOTOREN” д.о.о. производи електромоторе за желузине.

У 2011. години „SIEMENS” д.о.о. је имао инвестиције у опрему у износу од 1.849.788,00 евра, предузеће „NORMA GROUP” д.о.о. инвестирало је у изградњу новог објекта и опрему у износу од 8.181.304,00 евра, а предузеће „DUNKERMOTOREN” д.о.о. инвестирало је 82.000,00 евра у нову опрему. Предузеће „PHIWA” инвестирало је 1.200.000,00 евра у изградњу новог објекта за потребе предузећа „SIEMENS” д.о.о. из Београда.

У односу на 2010. годину, укупан обим инвестиција је повећан 11 пута и износи 11.337.594,00 евра.

У Слободној зони „Суботица” стално је запослено 677 радника. Број запослених радника у односу на прошлу годину повећан је за 64 радника. Предузеће „CONTITECHFLUID” је инвестирало 24.502,00 евра за опремање нуклеуса предузећа, а у току је изградња нове хале тако да се очекује додатно запошљавање радника.

У процесу одржавања опреме, набавци резервних делова, као и код израде алата и прибора користе се услуге 36 предузећа са територије општине и ширег региона. Предузећа која ван подручја слободне зоне ангажује „SIEMENS” д.о.о. запошљавају више од 165 радника.

У Слободној зони „Нови Сад” у 2011. години предузеће „Беларус Агропанонка” које се бави склапањем трактора реализовало је инвестиције у објекат и опрему у износу од 1.012.512,00 евра и остварило производњу у износу од 3.000.762,00 евра.

Током 2011. године привредно друштво за управљање Слободном зоном „Нови Сад” водило је преговоре са компанијом „НИС” АД, у вези са проширењем подручја поменуте слободне зоне које ће бити реализовано током 2012. године.

У Слободној зони „Шабац” није било инвестиција, али је у 2012. години инвеститор „СБЕ Србија” (члан Весковини групе), који је 2011. године купио земљиште, потписао кориснички уговор са предузећем за управљање Слободном зоном „Шабац” и почело са изградњом објекта чији се завршетак планира за септембар 2012. године. Планирани обим инвестиције је око 5.000.000,00 евра, као и запошљавање 110 нових радника.

Такође, у току 2012. године планира се потписивање уговора са предузећем „Фармаком МБ” које планира да изгради капацитете за производњу акумулатора нове генерације. Очекивани обим инвестиција је око 25.000.000,00 евра, а планирани број новозапослених радника је 635.

Корисници Слободне зоне „Ужице” су по основу набавке сировина, репроматеријала, резервних делова, алата и одржавања опреме, у вези са преко 200 добављача како са подручја града Ужица, тако и са територије Републике Србије. Вредност остварених набавки од ових добављача је око 29.000.000,00 евра.

Узимајући у обзир да су корисници слободне зоне велики извозници и да дневно и преко 50 камиона улази и излази из слободне зоне, евидентно је значајно ангажовање транспортних предузећа како са територије града, тако и са ширег подручја Републике Србије.

Истичемо, да се ефекти пословања слободних зона на локални и укупни привредни развој, поред сарадње са домаћим привредним субјектима који послују изван слободне зоне, могу сагледати и кроз ангажовање локалне радне снаге при изградњи објеката у слободним зонама као и кроз набавку грађевинског материјала са домаћег тржишта.

III Пословање привредних друштава за управљање слободном зоном

Према подацима из достављених извештаја, укупно остварени приходи привредних друштава за управљање слободном зоном износе 475.082.021,00 динара, расходи износе 379.933.080,00 динара, а остварена нето добит 95.148.940,00 динара.

У односу на 2010. годину, нето добит се повећала за 215,78%.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Пирот” је **„Слободна зона Пирот” А.Д.** са седиштем у Пироту, ул. Николе Пашића бб, ПИБ 100185123, матични број: 17108522.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 1.235.168,24 евра. Улог оснивача „Тигар” А.Д. износи 918.017,54 евра, улог ХК „Прогрес” износи 30.568,74 евра, Општине Пирот 166.217,54 евра, „Eksplzivni Rudex” 67.346,76 евра и „Униметал” 53.017,66 евра.

Број стално запослених радника у овом привредном друштву је 37.

Слободна зона „Пирот” основана је 8. августа 1996. године Решењем Савезне владе СРЈ, бр. Е.п.бр. 251, а са радом је почела 1. априла 1998. године, по обезбеђењу свих услова за обављање делатности у слободној зони и добијању свих потребних докумената надлежних институција, укључујући и решење за почетак рада, 01/3 број Д-14778/2, које је добила 18. новембра 1997. године од стране Савезне управе царина.

Привредно друштво „Слободна зона Пирот” А.Д. остварило је укупне приходе у износу од 347.534.000,00 динара, расходи износе 278.499.000,00 динара, а остварена нето добит 69.035.000,00 динара.

У односу на 2010. годину нето добит је порасла за 250,40%.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Зрењанин” је **друштво са ограниченом одговорношћу за управљање Слободном зоном „Зрењанин”**, са седиштем у Зрењанину, ул. Цветна број 1, ПИБ: 103803745, матични број: 20019778.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 1.000,00 евра у динарској противвредности. Улог оснивача „KOLPA” д.о.о. из Зрењанина износи 90%, док је удео града Зрењанина у оснивачком капиталу 10%.

У овом привредном друштву запослен је један радник.

Слободна зона „Зрењанин” основана је 21. јула 2005. године Решењем Владе, 05 Број: 335-4640/2005, а са радом је почела 19. септембра 2005. године, по добијању решења за почетак рада, 01/3 број Д-13931/2, од стране Министарства финансија-Управе царина.

Привредно друштво за управљање **Слободном зоном „Зрењанин”** имало је укупне приходе 2.461.515,00 динара, расходи износе 2.334.655,00 динара, а остварена нето добит 126.860,00 динара.

У односу на 2010. годину нето добит је мања за 66,97%, због улагања у текуће инвестиционо одржавање електричне централе.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Суботица” је **друштво са ограниченом одговорношћу за управљање Слободном зоном „Суботица”**, са седиштем у Суботици, ул. Батинска 94, ПИБ: 100852839, матични број: 08625689.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 25.290,26 евра. Скупштина града Суботице и „АТБ СЕВЕР” А.Д. из Суботице учествују са по 42,84 %, док сви остали оснивачи, и то: „ЈАВНА СКЛАДИШТА” А.Д. за складиштење робе из Суботице, А.Д. „БРАТСТВО” из Суботице, „ЗОРКА-КЛОТИЛД 1904” из Суботице, „МАГНОТРОН” Д.О.О. из Суботице, А.Д. „АГРОСЕМЕ-ПАНОНИЈА” из Суботице, „PAN-TRADE” Д.О.О. из Суботице, „YUCOM” А.Д. из Доњег Таванкута и друштво са ограниченом одговорношћу за управљање Слободном зоном „Суботица”, учествују са по 1,79% у оснивачком капиталу.

У привредном друштву за управљање слободном зоном запослено је пет радника.

Слободна зона „Суботица” основана је 2. јула 1996. године Решењем Савезне владе, број Е.п.бр. 227. Решење за почетак рада, 01/3 број Д-8821/4, Слободна зона „Суботица” добила је 22. децембра 1998. године од стране Савезне управе царина.

Привредно друштво за управљање **Слободном зоном „Суботица”** имало је укупне приходе 62.264.278,00 динара, расходи износе 38.074.814,00 динара, а остварена нето добит 24.189.464,00 динара.

У односу на 2010. годину нето добит је већа за 217,80%.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Нови Сад” је **„Слободна зона Нови Сад” д.о.о.**, Нови Сад, ул. Хајдук Вељкова број 11, ПИБ: 104787812, матични број: 20238526.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 6.000,00 евра у динарској противвредности. Новчани део основног капитала износи 4.500,00 евра, а неновчани 1.500,00 евра (удео оснивача „ЈАВНО СКЛАДИШТЕ СЛОБОДНА ЦАРИНСКА ЗОНА НОВИ САД” АД, Нови Сад). Сви оснивачи: „ЈАВНО СКЛАДИШТЕ СЛОБОДНА ЦАРИНСКА ЗОНА НОВИ САД” А.Д, Нови Сад, „ПЕТАР ДРАПШИН” А.Д.- у реструктурирању из Новог Сада, „ASCO VIDAК” д.о.о.- у стечају из Футога и „METALS-KOMERC” д.о.о, Нови Сад учествују са по 25% оснивачког капитала.

У овом привредном друштви запослено је шест радника.

Слободна зона „Нови Сад” основана је 25. октобра 2007. године Решењем Владе 05 Број: 483-6890/2007. Поменути слободна зона почела је са радом од 21. марта 2008. године, на основу Привременог решење о давању сагласности за почетак рада Слободне зоне „Нови Сад”, број: 483-00-00101/2007-17 које је донео министар финансија, имајући у виду да је Решењем Владе дата сагласност за одређивање подручја ове слободне зоне на две локације и да су у том моменту били испуњени услови за почетак рада само на Локацији 1, а да је Локација 2 на којој се налази фабрика „ПЕТАР ДРАПШИН” АД била изузета из разматрања, те да самим тим није била у функцији економска повезаност ове две локације. По провери испуњености услова за почетак рада слободне зоне на Локацији 2, донето је Решење Министарства финансија за почетак рада ове слободне зоне број: 483-00-17/2009-01, од 23. децембра 2009. године.

Привредно друштво „Слободна зона Нови Сад” д.о.о. за управљање **Слободном зоном „Нови Сад”** имало је укупне приходе 48.614.905,00 динара, расходи износе 46.602.805,00 динара, а остварена нето добит 2.012.100,00 динара.

У односу на 2010. годину нето добит је већа за 6,36%.

Назив привредног друштва за управљање слободном зоном „ФАС Слободна зона” је **„СЗ ФАС” д.о.о, Крагујевац**, ул. Косовска 4, ПИБ: 106270251, матични број: 20567279.

Оснивач овог привредног друштва је предузеће „ФИАТ Аутомобили Србија” д.о.о, Крагујевац. Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 500,00 евра у динарској противвредности.

У „СЗ ФАС” д.о.о. запослен је један радник.

Слободна зона „ФАС Слободна зона” основана је 5. новембра 2009. године Решењем Владе 05 број 483-7116/2009, а почела је са радом 18.12.2009. године, на основу Решења Министарства финансија о испуњености услова за почетак рада.

Привредно друштво „СЗ ФАС” д.о.о. за управљање „ФАС Слободна зона”, Крагујевац имало је укупне приходе 2.428.323,00 динара, расходи износе 2.867.806,00 динара, и остварен је нето губитак од 439.484,00 динара.

У односу на 2010. годину нето губитак је већи 18 пута. Напомињемо, да остваривање добити није приоритет овог привредног друштва, већ је приоритет стварање услова за заокруживање процеса производње у оквиру ове слободне зоне, кроз привлачење највећег броја коопераната предузећа „Фиат Аутомобили Србија” у ову слободну зону.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Шабац” је „Слободна зона Шабац” д.о.о, Шабац, ул. Београдски пут бб, ПИБ: 106312637, матични број: 20576049.

Оснивач Слободне зоне „Шабац” у Шапцу и привредног друштва за управљање слободном зоном је град Шабац. Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 500,00 евра у динарској противвредности.

У друштву за управљање слободном зоном запослен је један радник.

Слободна зона „Шабац” основана је 24. децембра 2009. године Решењем Владе 05 број 483-8448/2009, а почела је са радом 25. фебруара 2010. године на основу привременог Решење о давању сагласности за почетак рада слободне зоне бр. 483-00-00002/2010-1. Министар финансија је дана 22. децембра 2011. године донео коначно Решење давању сагласности за почетак рада слободне зоне број: 483-00-15/2011-01.

Привредно друштво „Слободна зона Шабац” д.о.о. за управљање Слободном зоном „Шабац” имало је укупне приходе 20.000,00 динара, док расходи износе 19.000,00 динара, тако да је остварена нето добит од 1.000,00 динара. Разлоге за овакав пословни резултат треба тражити у чињеници да је оснивач Слободне зоне „Шабац” и привредног друштва за управљање слободном зоном град Шабац. Интерес града Шапца није остваривање добити предузећа за управљање поменутом слободном зоном, већ да се кроз погодности које нуди слободна зона, као инструмент за најбрже привлачење страних инвестиција, привуче што више истих, како би се на тај начин решио проблем незапослености и убрзао привредни развој града и региона.

Такође, треба имати у виду чињеницу да је у 2011. години започета изградња производног погана за аутомобилске компоненте фирме „СБЕ Србија” која је члан Весковини Групе и стратешки партнер фирме „ФАС” д.о.о, Крагујевац. Како је планирано да се до краја 2012. године погон пусти у рад, очекује се да већ у наредној години предузеће за управљање Слободном зоном „Шабац” оствари бољи пословни резултат.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Ужице” је „Слободна зона Ужице” д.о.о, Севојно, ул. Првомајска бб, ПИБ: 106554104, матични број: 20630051.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 3.000,00 евра, при чему сви оснивачи: град Ужице, „Ваљаоница бабра Севојно” А.Д. из Севојна и „Импол Севал Ваљаоница алуминијума” А.Д, Севојно учествују са по 33,33% у основном капиталу предузећа.

У поменутом привредном друштву запослено је седам радника.

Слободна зона „Ужице” основана је 24. јуна 2010. године Решењем Владе 05 Број: 483-4453/2010, а са радом је почела 28. септембра 2010. године, на основу Решења министра финансија о испуњености услова за почетак рада слободне зоне број: 483-00-9/2010-01.

Привредно друштво „Слободна зона Ужице” д.о.о. за управљање Слободном зоном „Ужице” имало је укупне приходе 11.759.000,00 динара, расходи износе 11.535.000,00 динара, а остварена нето добит 224.000,00 динара.

IV Пословање корисника слободне зоне

Слободне зоне су у 2011. години имале укупно 161 корисника, од чега 94 домаћих и 67 страних. У односу на 2010. годину број корисника се смањило за 50 (23,70%). Неопходно је истаћи да се пад броја корисника у слободним зонама односи на кориснике који се баве увозом, складиштењем и поновним извозом робе.

Број запослених код корисника је 7.929 радника и у односу на 2010. годину тај број се повећао за 0,97%.

Број и структура корисника

Слободна зона „Пирот” имала је у 2011. години 75 корисника, од чега 29 домаћих и 46 страних. У односу на 2010. годину укупан број корисника се смањио за 25 (25,00%).

Производњом се бави осам корисника : „Тигар” А.Д. Пирот, „Тигар Обућа” Пирот, „Тигар Турес” Пирот, „Тигар Техничка Гума” Пирот, „RBL”, Швајцарска, „Елиса Про”, Панчево, „Новадис”, Пирот и „Тигар Траде”, Пирот, док се остали корисници баве складиштењем робе.

Број запослених радника код корисника зоне је 4.112 и тај број се у односу на 2010. годину смањио за 1,30%.

Слободна зона „Зрењанин” је имала седам корисника, од чега четири домаћа и три страна. У односу на 2010. годину укупан број се смањио за два корисника (22,22%).

Производњом се баве два корисника, „Колпа” д.о.о, Зрењанин и „Лк Арматуре”, Зрењанин, док се остали корисници баве складиштењем робе.

Број запослених радника код корисника је 106 и тај број се у односу на 2010. годину повећао за шест радника (6,00%).

Слободна зона „Суботица” је имала укупно 28 корисника, од чега 17 домаћих и 11 страних. У односу на 2010. годину број корисника се смањио за 20 корисника (41,67%).

Производњом се баве три корисника, „SIEMES” д.о.о, Београд, „NORMA GROUP” д.о.о. и „DUNKENMOTOREN” д.о.о, Суботица, док се остали корисници баве складиштењем робе.

Број запослених радника код корисника је 677 и тај број се у односу на 2010. годину повећао за 64 радника (10,44%).

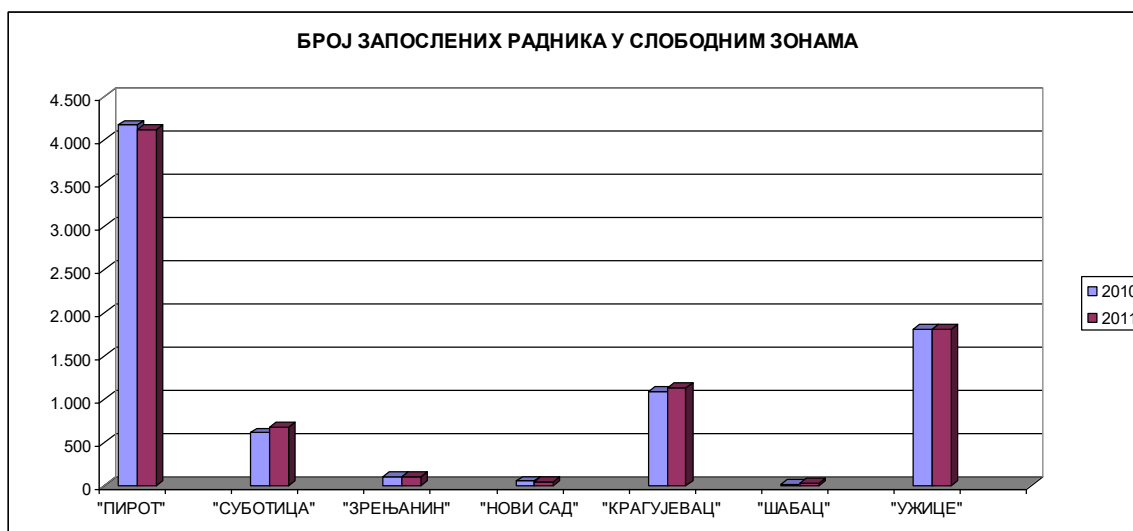
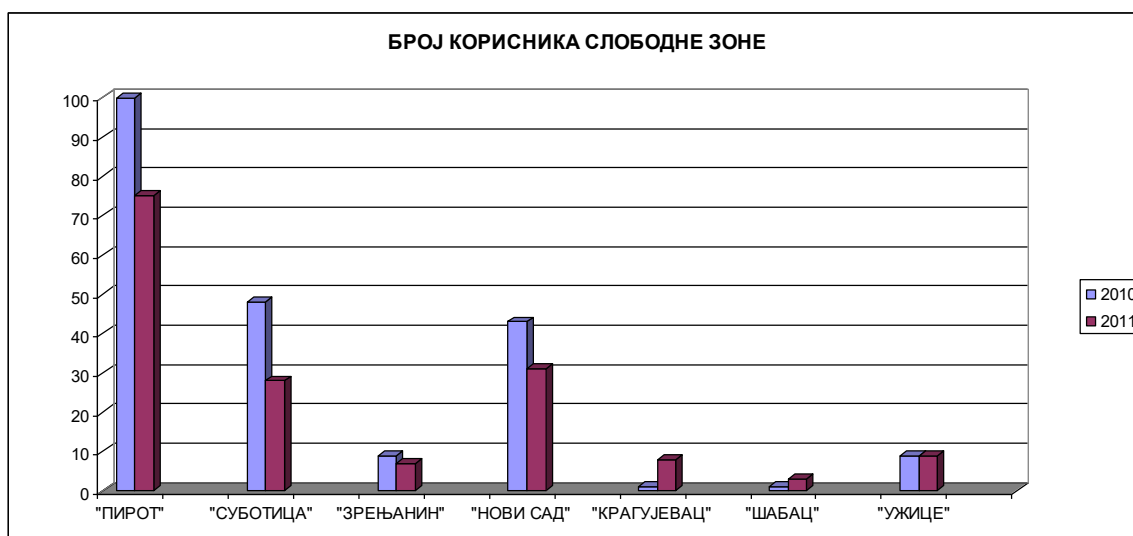
Слободна зона „Нови Сад” је имала укупно 31 корисника, од чега 27 домаћих и четири страна. Сви корисници се баве складиштењем робе осим предузећа „Беларус Агропанонка” које се бави производњом.

Број запослених радника код корисника је 50 и у односу на 2010. годину смањио се за четири радника.

„ФАС Слободна зона”, Крагујевац је имала осам домаћих корисника који се баве производњом и запошљавају 1.137 радника. У односу на 2010. годину број радника је повећан за 52 радника.

Слободна зона „Шабач” је имала три страна корисника која се баве складиштењем робе и запошљавају 32 радника. У односу на 2010. годину број радника је повећан за 12 радника.

Слободна зона „Ужице” је имала девет домаћих корисника који запошљавају 1.815 радника. Пет корисника се бави производњом, а остали услужном делатношћу.

Пословање корисника који се баве производном делатношћу

У Слободној зони „Пирот” укупна вредност реализоване производње у 2011. години износи 273.568.351,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „Тигар Турес ” - 219.921.283,00 евра,
- „Тигар Обућа” - 14.749.529,00 евра,
- „Тигар” А.Д. – 37.916.885,00 евра,
- „RBL” - 692.723,00 евра,
- „Новадис” - 48.566,00 евра,
- „Елиса Про” - 239.365,00 евра,

У вредности укупно произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 3.310.976,00 евра, а учешће страног репроматеријала 150.002.629,00 евра.

У укупно утрошеном репроматеријалу учешће домаћег репроматеријала је 2,16%, док је учешће страног репроматеријала 97,84%.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 57.732.817,00 евра (21,09%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 215.931.306,00 евра (78,91%).

У односу на 2010. годину укупна вредност реализоване производње већа је за 21,92%. Вредност робе пласиране на инострано тржиште већа је за 23,22%, док је вредност производње пласиране на домаће тржиште порасла за 17,35%.

У Слободној зони „Зрењанин” укупна вредност реализоване производње у 2011. години износи 7.133.271,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „Колпа” д.о.о. - 6.211.610,00 евра,
- „Лк Арматуре” - 921.661,00 евра.

У вредности укупно произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 1.233.056,00 евра, а учешће страног репроматеријала 2.603.681,00 евра.

У укупно утрошеном репроматеријалу учешће домаћег репроматеријала је 32,14%, док је учешће страног репроматеријала 67,86%.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 15.765,00 евра (0,23%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 6.909.966,00 евра (99,77%).

У односу на 2010. годину укупна вредност реализоване производње већа је за 3,42%.

У Слободној зони „Суботица” укупна вредност реализоване производње у 2011. години износи 96.966.008,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „SIEMENS” д.о.о. – 95.670.511,00 евра
- „NORMA GROUP” д.о.о. – 490.315,00 евра
- „DUNKERMOTOREN” д.о.о. – 805.182,00 евра

У укупној вредности произведене робе учествује само страни репроматеријал у износу од 88.243.766,00 евра.

Целокупна производња пласирана је на ино-тржиште.

У односу на 2010. годину укупна вредност реализоване производње већа је за 66,27%.

У Слободној зони „Нови Сад” остварена је производња у износу од 3.000.762,00 евра.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац укупна вредност реализоване производње у 2011. години износи 73.891.229,00 евра. Целокупну вредност производње остварио је корисник зоне „ФАС” д.о.о. из Крагујевца.

У укупној вредности произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 254.215,00 евра, а учешће страног репроматеријала 46.915.131,00 евра.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 31.079.796,00 евра (42,06%), док укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште износи 19.912.964,00 евра (57,94%).

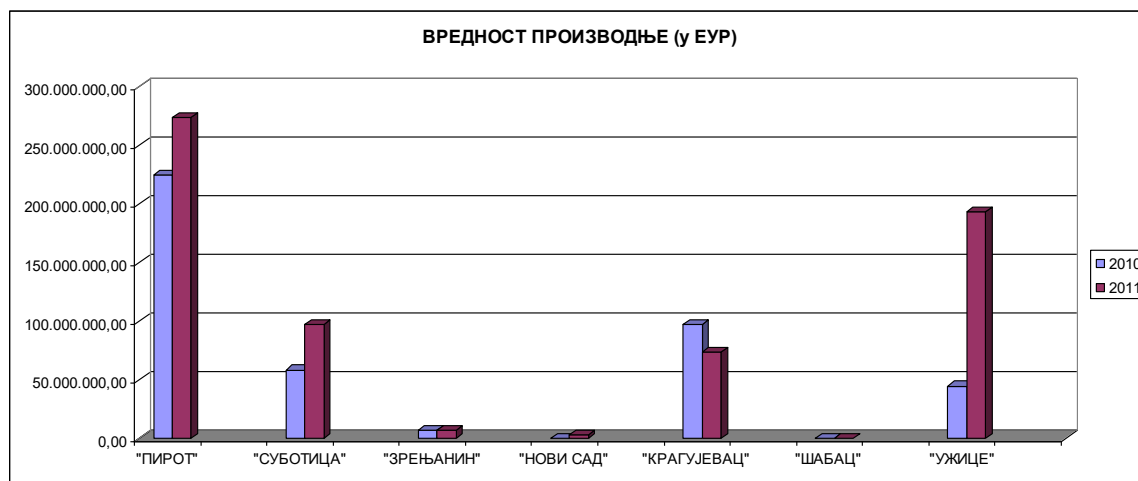
У Слободној зони „Шабач” није реализована производња., јер је почетак реализације планиране инвестиције италијанског предузећа „СБЕ Србија” од 5.000.000,00 евра инвестиција у опрему и изградњу објекта одложен за почетак ове године. Завршетак ове инвестиције и почетак производње предвиђа се за септембар 2012. године.

У Слободној зони „Ужице” укупна вредност реализоване производње у 2011. години износи 193.377.081,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „Ваљаоница бакра” А.Д. – 81.649.176,00 евра
- „Импол Севал” А.Д. – 110.335.899,00 евра
- „Импол Севал Техника” д.о.о. – 1.392.006,00 евра

У укупној вредности произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 40.882.714,00 евра, а учешће страног репроматеријала 114.643.075,00 евра.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 35.590.688,00 евра (18,40%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 157.786.393,00 евра (81,60%).

Остварени приходи и расходи корисника који се баве производном делатношћу

У Слободној зони „Пирот” корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2011. години приходе у износу од 32.753.214.000,00 динара, расходи износе 30.004.114.000,00 динара, а остварена нето добит 2.749.100.000,00 динара.

Предузеће „Тигар Турес”, Пирот имало је приходе 24.875.578.000,00 динара, расходи износе 22.264.109.000,00 динара, а остварена добит 2.611.469.000,00 динара.

Предузеће „Тигар” А.Д, Пирот имало је приходе 5.027.301.000,00 динара, расходи износе 4.905.070.000,00 динара, а остварена добит 122.231.000,00 динара.

Предузеће „Тигар Обућа”, Пирот имало је приходе 2.365.348.000,00 динара, расходи износе 2.212.373.000,00 динара, а остварена добит 152.975.000,00 динара.

Предузеће „Тигар Техничка Гума”, Пирот имало је приходе 428.868.000,00 динара, расходи износе 568.882.000,00 динара, а остварени губитак 140.014.000,00 динара. Ово предузеће исказало је губитак с обзиром да се налази у фази пресељења на нову локацију Тигар ЗБ.

Предузеће „Новадис”, Пирот имало је приходе 15.714.000,00 динара, расходи износе 15.201.000,00 динара, а остварена добит 513.000,00 динара.

Предузеће „Елиса Про”, Панчево имало је приходе 40.405.000,00 динара, расходи износе 38.479.000,00 динара, а остварена добит 1.926.000,00 динара.

У Слободној зони „Зрењанин” корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2011. години приходе у износу од 799.443.465,00 динара, расходи износе 749.890.836,00 динара, а остварена нето добит 49.552.629,00 динара.

Предузеће „Колпа” д.о.о, Зрењанин остварило је добит у износу од 27.011.531,00 динара. Укупни приходи су били 697.894.504,00 динара, а расходи 671.835.973,00 динара.

Предузеће „Лк Арматуре”, Зрењанин имало је приходе 100.595.961,00 динара, расходи износе 78.054.863,00 динара, а остварена добит 22.541.098,00 динара.

У Слободној зони „Суботица” сви производни корисници пословали су позитивно осим предузећа „NORMA GROUP” које је исказало нето губитак у износу од 138.293.000,00 динара.

У Слободној зони „Нови Сад” производни корисник „Беларус Агропанонка” д.о.о. имало је приходе 273.675.619,00 динара, расходи износе 257.052.103,00 динара, а остварена добит 16.623.516,00 динара

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2011. години приходе у износу од 12.114.523.505,00 динара, расходи износе 18.115.543.570,00 динара, а остварен нето губитак износи 6.001.020.065,00 динара.

Предузеће „FIAT AUTOMOBILI SRBIJA” д.о.о. остварило је губитак у износу од 5.698.434.839,00 динара. Укупни приходи су били 12.009.944.227,00 динара, а расходи 17.708.379.066,00 динара.

Предузеће „MAGNETI MARELLI” д.о.о. остварило је губитак у износу од 26.613.725,00 динара. Укупни приходи су били 21.058.089,00 динара, а расходи 47.671.814,00 динара.

Предузеће „MAGNETI MARELLI AUTOMOTIVE” д.о.о. остварило је губитак у износу од 3.217.613,00 динара. Укупни приходи су били 6.598.651,00 динара, а расходи 9.816.264,00 динара.

Предузеће „SIGIT” д.о.о. остварило је добит у износу од 401.874,00 динара. Укупни приходи су били 33.270.763,00 динара, а расходи 32.853.485,00 динара.

Предузеће „Н.Т.&L.FITTING SERBIA” д.о.о. остварило је губитак у износу од 8.378.000,00 динара. Укупни приходи су били 3.302.000,00 динара, а расходи 11.680.000,00 динара.

Предузеће „JOHNSON CONTROLS AUTOMOTIVE” д.о.о. остварило је губитак у износу од 92.963.420,00 динара. Укупни приходи су били 6.617.630,00 динара, а расходи 99.581.050,00 динара.

Предузеће „JСММ AUTOMOTIVE” д.о.о. остварило је губитак у износу од 177.597.746,00 динара. Укупни приходи су били 17.297.145,00 динара, а расходи 194.894.891,00 динара.

Предузеће „PМС AUTOMOTIVE” д.о.о. остварило је добит у износу од 5.768.000,00 динара. Укупни приходи су били 16.435.000,00 динара, а расходи 10.667.000,00 динара.

У Слободној зони „Шабач” није било корисника који су се бавили производном делатношћу.

У Слободној зони „Ужице” корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2011. години приходе у износу од 22.125.325.000,00 динара, расходи износе 21.515.372.000,00 динара, а остварен нето добитак износи 609.953.000,00 динара.

Предузеће „Ваљаоница бакра” А.Д. остварило је добитак у износу од 136.317.000,00 динара. Укупни приходи су били 10.150.899.000,00 динара, а расходи 10.014.582.000,00 динара.

Предузеће „Импол Севал” А.Д. остварило је добитак у износу од 469.625.000,00 динара. Укупни приходи су били 11.608.209.000,00 динара, а расходи 11.138.584.000,00 динара.

Предузеће „Импол Севал Техника” д.о.о. остварило је добитак у износу од 4.011.000,00 динара. Укупни приходи су били 366.217.000,00 динара, а расходи 362.206.000,00 динара.

**Стање потраживања и обавеза корисника
који се баве производном делатношћу**

У Слободној зони „Пирот” укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 9.117.414.000,00 динара, а укупне обавезе су 6.786.503.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 3.416.499.000,00 динара, а обавезе 2.445.866.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 5.675.703.000,00 динара, а обавезе 4.150.006.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Тигар Турес” износе 6.801.881.000,00 динара, а укупне обавезе су 4.268.511.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 1.342.353.000,00 динара, а обавезе 310.533.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 5.455.030,00 динара, а обавезе 3.770.409.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Тигар” А.Д. износе 2.104.773.000,00 динара, а укупне обавезе су 1.051.225.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 1.870.785.000,00 динара, а обавезе 687.890.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 214.532.000,00 динара, а обавезе износе 362.849.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Тигар Обућа” износе 129.428.000,00 динара, а укупне обавезе су 935.138.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 129.159.000,00 динара, а обавезе 933.792.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања нема, а обавезе износе 1.346.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Тигар Техничка Гума” износе 60.020.000,00 динара, а укупне обавезе су 515.482.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 59.350.000,00 динара, а обавезе 505.504.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 171.000,00 динара, а обавезе 7.576.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Новадис” износе 1.278.000,00 динара, а укупне обавезе су 9.533.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 151.000,00 динара, а обавезе 1.533.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 1.090.000,00 динара, а обавезе 7.826.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Елиса Про” износе 20.034.000,00 динара, а укупне обавезе су 6.614.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 14.701.000,00 динара, а обавезе 6.614.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 4.880.000,00 динара, а обавезе нема.

У Слободној зони „Зрењанин” укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 214.751.213,00 динара, а укупне обавезе су 352.912.659,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 5.152.258,00 динара, а обавезе износе 34.563.399,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 209.598.955,00 динара, а обавезе 318.349.260,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Колпа” д.о.о. износе 208.299.315,00 динара, а укупне обавезе су 345.095.337,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 5.152.258,00 динара, а обавезе 32.932.707,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 203.174.057,00 динара, а обавезе 312.162.629,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Лк Арматуре” износе 6.424.897,00 динара, а укупне обавезе су 7.817.323,00 динара. На домаћем тржишту нема потраживања, а обавезе износе 1.630.692,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 6.424.898,00 динара, а обавезе 6.186.631,00 динара.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 3.692.099.639,00 динара, а укупне обавезе су 54.684.578.542,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 3.092.041.350,00 динара, а обавезе 22.526.273.348,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 600.058.289,00 динара, а обавезе 32.158.305.194,00 динара.

У Слободној зони „Шабач” није било корисника који су се бавили производном делатношћу.

У Слободној зони „Ужице” укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 2.897.990.000,00 динара, а укупне обавезе су 2.876.938.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 640.577.000,00 динара, а обавезе 1.444.921.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 2.254.413.000,00 а обавезе 1.432.017.000,00.

Пословање корисника који се баве услужним делатностима

Поред корисника који се баве производном делатношћу, у свакој слободној зони постоје и корисници који се баве услужним делатностима, пре свега трговином. Ови корисници доприносе максималном искоришћењу расположивих капацитета сваке слободне зоне. Дobar пример позитивног утицаја поменутих корисника, на пословање слободне зоне имамо у Слободној зони „Нови Сад”, где друштво за управљање овом слободном зоном, баш захваљујући корисницима који се баве услужним делатностима, остварује добре резултате пословања.

У Слободној зони „Пирот” корисници који се баве услужним делатностима унели су у слободну зону из иностранства и ускладиштили робу у вредности од 12.461.170,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим извезена из слободне зоне износи 8.701.240,00 евра, односно 69,83% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 2.022.019,00 евра, односно 16,23% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Роба укупне вредности 1.737.911,00 евра је на крају пословне године и даље била ускладиштена у слободној зони.

У **Слободној зони „Зрењанин”** корисници који се баве услужним делатностима унели су из иностранства у слободну зону и ускладиштили робу у вредности од 1.079.653,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим извезена из слободне зоне износи 297.947,00 евра, односно 27,60% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 971.132,00 евра, односно 90,00% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

У **Слободној зони „Суботица”** корисници који се баве услужним делатностима унели су у слободну зону из иностранства и ускладиштили робу у вредности од 21.838.872,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим извезена из слободне зоне износи 12.550.571,00 евра, односно 57,47% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 9.414.749,00 евра, односно 42,53% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

У **Слободној зони „Нови Сад”** корисници који се баве услужним делатностима унели су у слободну зону из иностранства и ускладиштили робу у вредности од 59.003.805,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим извезена из слободне зоне износи 33.336.505,00 евра, односно 56,44% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 12.432.501,00 евра, односно 21,07% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Роба укупне вредности 13.234.799,00 евра је на крају пословне године и даље била ускладиштена у слободној зони.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац производни корисник „ФАС” д.о.о. који се такође бави и услужном делатношћу унео је у слободну зону из иностранства и ускладиштио робу у вредности од 208.203,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим извезена из слободне зоне износи 247.171,00 евра.

У Слободној зони „Шабач” корисници који се баве услужним делатностима унели су из иностранства у слободну зону и ускладиштили робу у вредности од 1.983.021,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим извезена из слободне зоне износи 40.000,00 евра, односно 2,00% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 1.776.421,00 евра, односно 89,58% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Роба укупне вредности 166.600,00 евра је на крају пословне године и даље била ускладиштена у слободној зони.

У Слободној зони „Ужице” није било корисника који се баве услужном делатношћу.

Табеларни приказ података који достављамо у прилогу чини саставни део овог извештаја.

Резиме

Укупни резултати пословања слободних зона у Републици Србији у 2011. години бележе пораст у односу на 2010. годину. Овај пораст резултат је пре свега значајног пораста укупно реализованог промета робе и услуга Слободне зоне „Ужице” у 2011. години, као и пораста укупно реализованог промета робе и услуга у Слободној зони „Пирот” и Слободној зони „Суботица”.

Укупна вредност реализованог промета роба и услуга већа је за 29,13%. На ово повећање утицао је увоз робе, који је у односу на 2010. годину већи за 31,44%, при чему је увоз репроматеријала био већи за 42,66%, док је увоз готових производа мањи за 0,45%. Извоз и пласман робе на тржиште Републике Србије, као и вредност пружених услуга у слободној зони порасли су у односу на 2010. годину за 27,34%. Треба напоменути да је извоз робе у 2011. години већи у односу на 2010. годину за значајних 50,53%.

Извоз робе произведене у слободним зонама већи је за 68,49% у односу на 2010. годину, док је извоз стране робе, која је ускладиштена а затим извезена, мањи за 22,02%. У укупно оствареном извозу учешће робе произведене у слободним зонама износи 89,72%. Учешће стране робе, која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободних зона износи 10,28% и овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

Промет услуга у слободним зонама смањен је за 78,34%. Највећи пад забележен је у „ФАС Слободна зона”, Крагујевац, док је највећи раст забележен је у Слободној зони „Пирот”, где је промет услуга био већи за 42,48% у односу на 2010. годину.

Укупна вредност производње у слободним зонама у односу на 2010. годину већа је за 50,23%. Раст производње забележен је у свим зонама осим у „ФАС Слободна зона”, Крагујевац где је забележен пад производње за 23,81%. Највећи раст производње забележен је у Слободној зони „Ужице” за 332,63% и у Слободној зони „Суботица” за 66,27%.

Значајно је истаћи да је дошло до пораста учешћа домаћег репроматеријала у укупно утрошеном репроматеријалу за 258,07% у односу на 2010. годину.

Број запослених који раде у слободним зонама износи 7.929 радника и у односу на 2010. годину повећао се за 1%.

Обим инвестиционих улагања приближно је три пута већи него у 2010. години. Највеће инвестиционо улагање реализовано је у „ФАС Слободна зона”, Крагујевац у износу од 342.348.897,00 евра, што чини 88,40% инвестиционих улагања у свим слободним зонама.

Закључак

Анализом Извештаја о пословању за 2011. годину, које су привредна друштва за управљање слободном зоном доставила, може се закључити да постоји позитиван тренд у најзначајнијим економским категоријама у односу на 2010. годину, и то: раст инвестиционих улагања, обима производње, вредности извоза робе произведене у слободној зони и броја запослених радника.

Концепцијски посматрано, слободне зоне постављене су као генератори развоја појединих подручја и региона земље. Слободне зоне омогућавају најбрже привлачење инвестиција у нову опрему и осавремењавање продукционих процеса који су кључна претпоставка за побољшање конкурентности и постизање већег извоза. Имајући то у виду, циљ је да се позитиван тренд у пословању и развоју слободних зона оствари кроз долазак нових инвеститора у већ постојеће слободне зоне, а не само повећањем броја слободних зона у којима раде произвођачи који су већ радили на територији Републике Србије.

Влада је у марту 2011. године усвојила Стратегију развоја слободних зона у Републици Србији за период од 2011. до 2016. године, која представља први стратешки развојни документ из области развоја слободних зона који на конзистентан и целовит начин дефинише основне развојне правце слободних зона и начине њиховог остваривања у наредним годинама. Један од најважнијих разлога доношења стратегије је тај што досадашњи развој слободних зона није испунио очекивања. У великој мери на ово су утицали укупни услови пословања у слободним зонама Републике Србије, у односу на услове пословања у слободним зонама суседних земаља, где се пре свега мисли на пореске олакшице, царинску процедуру, као и подстицајне мере локалне самоуправе.

Имајући у виду да царинска ослобођења за кориснике слободне зоне све више губе на значају, с обзиром на тенденцију снижавања увозних царина до њиховог потпуног укидања према земљама ЕУ, намеће се потреба за увођењем додатних стимулативних мера које би слободним зонама омогућиле даљи просперитет. Под додатним стимулативним мерама, пре свега се мисли на пореске олакшице за кориснике слободних зона.

Управа за слободне зоне је у складу са акционим планом Стратегије развоја слободних зона Републике Србије за период од 2011-2016. године иницирала измене Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ-а са правом и без права на одбитак претходног пореза, Закона о порезу на добит правних лица, као и Закона о порезу на додату вредност.

Истичемо да је 2. новембра 2011. године ступио на снагу Правилник о изменама и допунама Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ-а са правом и без права на одбитак претходног пореза („Службени гласник РС”, број 79/11), којим је прописано да су корисници слободних зона ослобођени од плаћања ПДВ-а на потрошњу енергената у слободним зонама.

Законом о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, број 101/11), који је ступио на снагу 7. јануара 2012. године, а почео да се примењује од 1. фебруара 2012. године, уведен је нови порески подстицај за кориснике слободних зона који се баве производном делатношћу у смислу умањења обрачунатог пореза на добит правних лица у износу од 100% за добит остварену обављањем производне делатности у слободној зони.

Такође, Народна скупштина Републике Србије усвојила је 25. септембра 2012. године Закон о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност, којим је измењен члан 24. став 1 тач. 5) и 6), којим је прописано да се ПДВ не плаћа на унос добара у слободну зону, превозне и друге услуге корисницима слободних зона које су непосредно повезане са тим уносом и промет добара и услуга у слободној зони, а за које би обвезник – корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би та добра односно услуге набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне. Овиме су отклоњени недостаци примене ПДВ-а у слободним зонама, што се пре свега односило на обављање промета робе у слободној зони (пословна сарадња предузећа „ФАС” са кооперантима у оквиру слободне зоне), као и на промет услуга у слободној зони.

Прави ефекти горе поменутих пореских подстицаја за кориснике слободних зона очекују се у овој и у наредним годинама.

Такође, локална самоуправа може стимулативним мерама значајно утицати на развој слободних зона. Закон о слободним зонама потенцира активно учешће органа локалне самоуправе као могућег оснивача слободне зоне и такође пружа могућност да локална самоуправа даје додатне подстицајне мере за пословање у оквиру слободне зоне. У том смислу се, код оснивања слободне зоне, обавезно тражи мишљење органа локалне самоуправе о оправданости оснивања исте. Оснивање слободне зоне треба да се базира на реалним могућностима, а не само на жељи органа локалне самоуправе или регионалних органа, да на својој територији поседују слободну зону. Сходно својим овлашћењима, локална самоуправа може да донесе одлуку о погодностима за изградњу објеката и инфраструктуре на подручју слободне зоне, да омогући обезбеђење грађевинских и употребних дозвола по убрзаном поступку, као и да елиминише сва друга административна одуговлачења. У нашој пракси добра сарадња органа локалне самоуправе са слободним зонама присутна је у Пироту и Ужицу, где су органи локалне самоуправе донели низ одлука о стимулативним мерама за пословање у оквиру слободне зоне. Остале слободне зоне, бар за сада, немају подршку органа локалне самоуправе у погледу одређених повластица.

Предлог мера

Имајући у виду напред наведено, може се закључити да је током 2011. и 2012. године држава пружила значајнију институционалну подршку концепту слободних зона, пре свега кроз увођење нових пореских подстицаја за кориснике слободних зона. У наредном периоду треба радити на даљој реализацији акционог плана који је дефинисан Стратегијом развоја слободних зона Републике Србије за период од 2011-2016. године.

Прилог: табела x 7